

Més enllà dels mitjans: el mapa de les mediacions continua obert

Publicat per [Interacció](#) [1] el 25/05/2018 - 10:59 | Última modificació: 11/06/2026 - 14:26

Trenta anys després de la seva publicació, el llibre de Jesús Martín-Barbero continua interpel·lant perquè va desplaçar una pregunta central dels estudis de comunicació: en lloc de preguntar-se què fan els mitjans a les persones, va proposar entendre com les persones, les cultures i les experiències quotidianes donen sentit als missatges que reben.

Publicat el 1987, *De los medios a las mediaciones* va representar una ruptura amb bona part de la investigació comunicativa dominant. Jesús Martín-Barbero va qüestionar una mirada centrada gairebé exclusivament en els mitjans i els seus efectes per dirigir l'atenció cap als processos culturals que intervenen en la recepció, la interpretació i l'ús social de la comunicació.

La seva proposta consistia a estudiar les mediacions: els espais on es troben cultura, experiència, memòria, identitats, institucions i pràctiques quotidianes. Els mitjans deixaven de ser el centre exclusiu de l'anàlisi per convertir-se en una peça més d'un entramat social i cultural molt més ampli. Aquesta perspectiva va permetre incorporar als estudis de comunicació aportacions de l'antropologia, la sociologia i els estudis culturals llatinoamericans.

Martín-Barbero sintetitzava aquest gir amb una formulació que esdevindria emblemàtica: no es tractava de buscar els efectes dels mitjans, sinó els processos de reconeixement que les audiències construeixen des de les seves pròpies cultures i contextos.

- *Les mediacions no passen dins dels mitjans. Passen en la vida quotidiana, en les relacions socials i en els contextos culturals des d'on interpretem el món.*

Tres dècades després, els autors reunits al volum commemoratiu *De los medios a las mediaciones de Jesús Martín Barbero, 30 años después* coincideixen a assenyalar que moltes de les preguntes plantejades pel llibre continuen vigents. L'expansió d'internet, les plataformes digitals i les xarxes socials no han eliminat les mediacions. N'han multiplicat les formes. La tecnologia transforma les condicions de la comunicació, però la construcció de sentit continua passant per factors culturals, socials i polítics.

Potser aquesta és una de les aportacions més duradores de Martín-Barbero. Recordar que la comunicació no és només una qüestió de tecnologies, canals o continguts. És també una qüestió de cultures, experiències compartides i formes de vida. Entendre la comunicació exigeix entendre les societats que la produeixen i la interpreten.

Referència

Moragas, M., Terrón, J. L., i Rincón, O. (Eds.). (2017). *De los medios a las mediaciones de Jesús Martín Barbero, 30 años después*. Institut de la Comunicació, Universitat Autònoma de Barcelona.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: pensament cultural

Etiquetes: estudis socials de la cultura

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: recerca cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2018/05/mapa-mediacions>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/ebook_incomuab_14.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7438>